

АНАЛІЗ ВПЛИВУ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

НТУ «Дніпровська політехніка»

Гудим Матвій Олександрович

Науковий керівник: к.держ.упр., доц. Багрін Ольга Андріївна

В сучасному світі децентралізація вважається однією з ключових стратегій для підвищення ефективності місцевого самоврядування. Україна не є винятком, і в останні роки в країні здійснюється значний рух у напрямку децентралізації. Однак, питання щодо впливу децентралізації на ефективність місцевого самоврядування в Україні досі залишається відкритим.

Децентралізація в Україні – це процес передачі владних повноважень з центрального рівня на місцевий. Цей процес розпочався в Україні у 2014 році з прийняттям закону «Про місцеве самоврядування в Україні». Головною метою реформи є зміцнення місцевого самоврядування, забезпечення більш ефективного і прозорого використання ресурсів та підвищення якості надання послуг на місцевому рівні [1].

Україна є країною з розвиненою системою місцевого самоврядування, яка гарантує громадянам можливість безпосередньо брати участь у процесах, що відбуваються на місцевому рівні. Однак, з початку незалежності, українське самоврядування стикається зі значними труднощами, зокрема з відсутністю фінансової стабільності та обмеженими повноваженнями [2, с. 16-20]. Впровадження децентралізації є однією з найбільш вагомих реформ, що проводяться в Україні протягом останніх років. Її метою є перерозподіл повноважень та фінансових ресурсів між центральними та місцевими органами влади з метою підвищення ефективності місцевого самоврядування.

Аналіз впливу децентралізації на ефективність місцевого самоврядування в Україні став предметом уваги багатьох науковців та практиків, серед яких: О.В. Батанов, Є.І. Бородін, Т.М. Барановська, І.В. Дробуш, А.М. Колодій, В.В. Кравченко, В.С. Куйбіда, Т.М. Тарасенко, П.М. Любченко, С.М. Серьогін, О.М. Колодій, В.В. Олійник та ін. Так, зазначені дослідження вказують на позитивний вплив децентралізації на розвиток місцевого самоврядування в Україні.

Для проведення аналізу впливу децентралізації на ефективність місцевого самоврядування в Україні, необхідно визначити основні складові та показники ефективності місцевого самоврядування. Так, до складу таких складових можуть входити наступні: якість надання комунальних послуг, розвиток соціальної інфраструктури, забезпечення безпеки та порядку в громаді, реалізація різноманітних програм та проєктів, рівень розвитку економіки та залучення інвестицій тощо [3, с. 11-17]. За результатами реформи було створено більше 1000 об'єднаних територіальних громад, що дозволило зменшити кількість місцевих рад та забезпечити більш ефективне використання бюджетних коштів.

Проте, існують певні проблеми та виклики в процесі децентралізації в Україні. Деякі місцеві органи влади не мають достатньої кваліфікації та ресурсів

для ефективного виконання своїх функцій. Також існують проблеми з підготовкою належного законодавчого та нормативного забезпечення децентралізації.

На нашу думку, особливу увагу слід також звернути на фактори, що впливають на ефективність місцевого самоврядування в Україні, такі як фінансування місцевих бюджетів, кадровий потенціал місцевої влади, розподіл повноважень між центральною та місцевою владою, наявність правової бази для розвитку місцевого самоврядування тощо [3, с. 51-57]. Перш за все, децентралізація сприяє збільшенню фінансової автономії місцевих громад. Зокрема, вони отримують значно більшу частину доходів від податків та зборів, що дозволяє їм розвивати власні проекти та програми. Крім того, децентралізація передбачає збільшення повноважень місцевих органів влади, що дозволяє їм більш ефективно вирішувати проблеми своїх громад.

Децентралізація також сприяє покращенню ефективності ведення бюджетної політики на місцевому рівні. Зокрема, місцеві органи влади отримують можливість визначати пріоритети свого бюджету та керувати фінансовими ресурсами відповідно до власних потреб. Аналіз показує, що децентралізація має позитивний вплив на ефективність місцевого самоврядування в Україні. Зокрема, передача фінансових ресурсів та повноважень з центральних на місцеві органи влади сприяє збільшенню бюджетних доходів місцевих громад [5, с. 25-28].

Отже, аналізуючи вищезазначене, можна дійти висновку, що децентрація суттєво впливає на ефективність і результативність функціонування місцевого самоврядування в Україні, головною метою якої є формування ефективного місцевого самоврядування та територіальної організації влади для створення і підтримки повноцінного життєвого середовища для громадян, надання високоякісних та доступних публічних послуг, становлення інститутів прямого народовладдя, узгодження інтересів держави та територіальних громад [6]. Проте, децентралізація в Україні є незавершеним процесом, адже деякі питання, зокрема, регіональний розвиток та податкова реформа, все ще залишаються вирішуватися на державному рівні.

Перелік посилань

1. Децентралізація в Україні: стан та перспективи розвитку. Державна служба статистики України. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2021/zb/10/zb_du2020.pdf
2. Кравець В.І. Децентралізація влади в Україні: проблеми та перспективи / В.І. Кравець // Електронний науковий журнал «Політика і час». – 2020. – С. 16-20.
3. Рудь О.О. Децентралізація влади в Україні: проблеми та перспективи розвитку / О.О. Рудь // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. – 2019. – Серія: Політичні науки, С. 11-17.
4. Симоненко О.В. Децентралізація влади в Україні: досягнення та проблеми реалізації / О.В. Симоненко // Світова економіка та міжнародні відносини. – 2018. – С. 51-57.

5. Чернявська О.В. Децентралізація влади в Україні: досягнення та проблеми / О.В. Чернявська // Молодий вчений. – 2021. – С. 25-28.
6. Реформа децентралізації. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади в Україні. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/efektivne-vryaduvannya/reforma-decentralizaciyi>